

Lietuva

Lietuvas tirgus situācijas analīze

Lietuvas tirgus ir vistuvākais tirgus, Latvijas un Lietuvas tirgiem ir samērā līdzīga likumdošana, mentalitāte un ieradumi, arī makro un mikro ekonomiskie rādītāji ir ļoti līdzīgi abām ekonomikām. Tajā pašā laikā Latvija un Lietuva ir konkurenti tirgū - gan eksporta, gan investīciju piesaistes jautājumos.

Makro un mikroekonomiskie rādītāji

Rādītājs	Lietuva	Latvija
IKP	41,8 milj. Eur (2017)	26,9 milj. Eur (2017)
IKP uz iedzīvotāju	13,3 tūkst. Eur (2017)	12,5 tūkst. Eur (2017)
IKP pieaugums	3,9% (2017/2016)	3,3% (2017/2016)
Bezdarbs	7,1% (2017)	8,7% (2017)
Inflācija	3,9% (2017)	2,9% (2017)
Vidēja mēnešalga bruto	840 Eur (2017)	926 Eur (2017)
Minimālā alga	400 Eur (2018)	430 Eur (2018)
Valsts budžets (2018)	Ieņēmumi 9,071 milj. Eur Izdevumi 9,558 milj. Eur	Ieņēmumi 8,751 milj. Eur Izdevumi 8,952 milj. Eur

Preču re-eksports caur Latviju

Pirms analizējot Latvijas ražotāju eksportu uz Lietuvu, gribētos atzīmēt, ka preču statistikas datus, galvenokārt, veido preču re-eksporta rādītāji, jo lielāko daļu, ko sastāda Latvijas preču eksports uz Lietuvu ir Latvijā reģistrēto ārzemju ražotāju pārstāvniecību eksports vai dažāda veida produkcijas vairumtirgotāju eksports. Piemēram, Samsung ražotāja Latvijā, reģistrētās pārstāvniecības mehānisku un elektronisku iekārtu eksporta apjoms padara šo pārstāvniecību par vienu no top 10 eksporta uzņēmumiem - eksportētājiem uz Lietuvu, kaut gan šī uzņēmuma produkcija netiek ražota Latvijā. Arī naftas produktu eksports ieņem pirmās pozīcijas eksportētās produkcijas sarakstos, bet galvenokārt šī produkcija netiek ražota Latvijā, tā tiek re-eksportēta cauri Latvijai.

10 lielākie preču eksportētāji uz Lietuvu 2017. gadā

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

R eģ. nr.	Nosaukums	Darbības veids
4 0103315 276	'INTER CARS LATVIJA' SIA	Automobiļu rezerves daļu un piederumu mazumtirdzniecība
4 5402008 851	'JĒKABPILS PIENA KOMBINĀTS' SIA	Piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecība
4	'KRONOSPAN	Finiera lokšņu un koka paneļu ražošana

0003774 690	RIGA' SIA	
4 0103176 283	'MOLLER BALTIC IMPORT' SE	Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu pārdošana
9 0010370 286	'NESTE OYJ'	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība
9 0001990 386	'NOVARTIS PHARMA SERVICES' AG	Farmaceutisko izstrādājumu vairumtirdzniecība
4 0103716 379	'PIRMAS' SIA	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība
4 0003053 029	'RIMI LATVIA' SIA	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku
4 0003963 909	'SAMSUNG ELECTRONICS BALTICS' SIA	Elektrisko mājsaimniecības ierīču vairumtirdzniecība
4 0003001 968	'SEVERSTAL DISTRIBUTION' SIA	Metālu un metāla rūdu vairumtirdzniecība

Latvijas ražotāju produkcijas un pakalpojumu eksports uz Lietuvu

Viens no pārstāvniecības pamatdarbības virzieniem ir atbalstīt Latvijas ražotāju un pakalpojumu sniedzēju produkcijas eksportu uz Lietuvu. Tāpēc tiek izvērtētas tās nozares, kurās tiek eksportēta Latvijā saražotā produkcija vai Latvijas uzņēmumu sniegtie pakalpojumi. Galvenokārt šīs ir sekojošās nozares un/vai produkcija:

- Būvmateriāli (Brikers, Knauf, Sakret un citi)
- Pārtika un dzērieni (Jēkabpils piena kombināts, Orkla Confectionery & Snacks Latvija, Latvijas Balzams, Cido grupa, Valmiermuižas alus, Rāmkalni, Latekofood, un citi)
 - Tekstila izstrādājumi (STA Grupa, Klippan Saule, Wooly Organic, Beekid, Galatex un citi)
 - Biotehnoloģijas nozare, t.sk. kosmētikas un skaistumkopšanas produkcija, mājsaimniecības preces, medikamenti (Grindex, Olainfarm, Dzintars, Kiwi Cosmetics un citi)
 - Kokapstrāde (Latvijas Finieris, Varis Toys, MGS Factory)
 - Tūrisma pakalpojumi
 - IT un telekomunikācijas pakalpojumi (Lattelecom, DPA)
 - Finanšu un apdrošināšanas pakalpojumi (Citadele, BTA)
 - Celtniecības pakalpojumi (A.C.B, Latvijas tilti, Lafivents, UPB, BMGS, Binders un citi)
 - Transporta pakalpojumi

Tālāk aprakstā tiek fokusēts uz tām nozarēm, kuru uzņēmumi pēdējo gadu laikā bija griezušies pēc atbalsta LIAA pārstāvniecībā vai LR vēstniecībā, kā arī uz tām nozarēm, kurās ir visvairāk eksportējošo uz Lietuvu uzņēmumu.

Darbības virzieni

2018.gadā fokuss ir uz šīm nozarēm un darbības virzieniem:

Celtniecības pakalpojumu sniegšana

Investīcijas infrastruktūras uzlabošanā gan Latvijā, gan Lietuvā piesaista daudzus uzņēmumus no ārzemēm, lai piedalītos būvniecības iepirkumos. Latvijas būvnieki nav izņēmums, Latvijas uzņēmumi pastāvīgi piedalās iepirkumos, kuros izdodas arī vinnēt un darboties Lietuvā. Gandrīz visi uzņēmumi, kam izdodas vinnēt iepirkumos un veikt darbus Lietuvā, dara to sadarbībā ar Lietuvas būvuzņēmējiem, kā partneriem vai kā apakšuzņēmējiem. Lielākas iespējas pastāv būvobjektos, kur ir nepieciešama atsevišķu speciālistu pieredze un sertifikācija, piemēram naftas objektos, lidostas vai jūras ostu objektos.

2017.gada trīs ceturkšņos Latvijas būvniecības pakalpojumu eksports uz Lietuvu bija sasniedzis 38 miljonus eiro, tostarp bija šādi projekti:

2017.gada martā Latvijas kompānija “BMGS” (<https://www.bmgs.lv/>) kopā ar Lietuvas kompāniju “Hidrostatyba” parakstījuši līgumu par 14,8 miljoniem EUR par piestātnes rekonstrukciju Klaipēdas ostā. Pēc avīzes Verslo Žinios sniegtas informācijas BMGS parakstīja līgumus par darbiem Lietuvas teritorijā par summu kopā 38,8 milj. EUR. Oktobrī tika vinnēts konkurss par summu 27,11 mln. Eur jūras ostas padziļināšanas darbiem Klaipēdas ostā (UAB Hydrostatyba un BMGS)

2017.gada februārī Latvijas kompānija “A.C.B.” (<https://www.acb.lv/>) kopā ar Lietuvas kompāniju UAB “Autokausta” parakstījuši līgumu par 18,7 mlj. EUR par Viļņas lidostas skrejceļa rekonstrukciju.

2019.gadā ir plānots turpināt sniegt atbalstu Latvijas celtniecības nozares uzņēmumiem, t.sk. uzņēmumu un speciālistu sertifikācijas jautājumos Lietuvā, dokumentu sagatavošanā un iesniegšanā Lietuvas sertifikācijas centrā, ar mērķi paātrināt un atvieglot Latvijas uzņēmumiem un būvniecības speciālistiem iziet tiesību atzīšanas un atestācijas procedūras, t.sk. organizēt apmācības būvniecības speciālistiem par Lietuvas būvniecības tiesību aktiem.

Pārtikas nozare

Pārtikas nozare ir svarīgākā nozare, kuras saražotā produkcija tiek eksportēta uz Lietuvu, vislielākos eksporta apjomus sastāda piens un piena produkcija, graudi un sēklas, kā arī alkoholiskie un bezalkoholiskie dzērieni. Ienākšanai tirgū ir sekojošas iespējas: komunikācija ar vairumtirgotājiem, lielveikalu tīkliem, horeca sektora uzņēmumiem, produkcijas prezentācijas un degustācijas.

2018.gadā bija notikušās vairākas aktivitātes Latvijas dienu ietvaros, t.sk. produkcijas ieviešana “Barbora” internetveikalā, produkcijas prezentācijas HoReCa sektorā, restorānu nedēļa Lietuvā, kur tiks pasniegta Latvijas virtuves un Latvijas ražotāju produkcija.

“Maxima grupe” uzņēmums “Barbora” uzsāka pārtikas un ikdienas preču elektronisko tirdzniecību ar piegādi Rīgā un tās apkaimē. E-Maxima sabiedrības SIA “Partika” tirdzniecības apjomi 2017.g. bija 3,8 milj. EUR-par 22% lielāki nekā 2016.g., bet 2018.g. plānojama izaugsme līdz 7 milj. EUR. Savukārt “Barbora” pārdevumi LT 2017.g. bija 20,1 milj. EUR – par 36% lielāki nekā iepriekšējā gadā.

Pirms diviem gadiem Lietuvā startējies “Lidl” pircēju simpātijas mēģināja piesaistīt ar zemākām cenām un citādu preču klāstu, taču šajās dienās (decembris) startēja tīkla jauna reklāma, mainot tīkla koncepciju, lielāku uzmanību veltot precēm un koncepcijai “Ražots Lietuvā”.

Pēc Lidl tirdzniecības tīkla ienākšanas LT tirgū 2016.g. vidū, “Maxima” tīrā peļņa 2017.g. sāruga par 20%, bet “Rimi Lietuva”- 34%.

Tekstila nozare

Tekstila nozarē abu tirgu ražotājiem ir novērojama sadarbība. Piemēram, Latvijas dizaineri atrod materiālus vai šuj savus apģērbus Lietuvā un otrādi. Pēdējo gadu laikā diezgan veiksmīgi un rezultatīvi tika noorganizētas Latvijas modes dizaina ekspozīcijas, produkcija tika ieviesta Lietuvas veikalos, notiek turpmāka sadarbība ar veikaliem.

2018. gadā tika organizētas dažādas aktivitātes Latvijas dienu ietvaros, t.sk. produkcijas ieviešana Viļņas veikalos, produkcijas prezentācijas.

2018. gada 18.-20. oktobrī tika organizēts LIAA informatīvais stends izstādē Baltic Fashion&Textile Viļņā, tika izdalīti Latvijas tekstila un dizaina nozares katalogi. No Latvijas ar saviem stendiem izstādē piedalījās 6 ražotāji.

Kokapstrāde

Kokapstrādes nozarē abas valstis ir konkurentes, bet arī te ir novērojama sadarbība. Aktīvi tiek gan importēta, gan eksportēta koksne. Viens no spilgtajiem piemēriem ir Latvijas Finiera ražotne Lietuvā, kuri nozīmīgi ietekmē šo nozari abās valstīs. No Latvijas kokapstrādes ražotājiem tiek eksportētas mēbeles, rotallietas, guļbūvju mājas, būvmateriāli un cita veida koka produkcija.

2018.gadā bija notikušās vairākas aktivitātes Latvijas dienu ietvaros, t.sk. produkcijas ieviešana Lietuvas veikalos, mārketinga pasākumi.

2018.gada 23.-25.novembrī tika organizēts Latvijas ražotāju kopstends izstādē Babyland, kurā piedalījās 11 Latvijas ražotāji (SIA MGS Factory, SIA Purenn, SIA Brangi, SIA Latbalt, SIA Ieva design, SIA Lazuri, SIA LiL HOUSE, SIA GigiBloks, SIA Devar Baltics, SIA TakTil, SIA Gallerhof Holzwerk). Izstādes laikā notika tikšanās ar esošiem un potenciālajiem sadarbības partneriem, t.sk. UAB Norita, UAB Termolit, UAB Galvosukiu pasaulis, UAB Gudragalvis, Cosmos Place un citiem veikalu, vairumtirgotāju un izglītības iestādēm, kurām varētu būt interesanta sadarbība nākotnē. Izstādes laikā tika organizētas mārketinga aktivitātes ar mērķi popularizēt Latvijas produkciju bērniem, tostarp arī radošas darbnīcas bērniem. Pasākums tika plaši popularizēts mājaslapās www.atrasklatvija.lt, un FB www.facebook.com/AtraskLatvija.

Biotehnoloģijas

Biotehnoloģijas nozari Lietuvā pēdējo gadu laikā, galvenokārt, pārstāv medikamentu ražotāji un kosmētikas produkcijas ražotāji, kā arī uz Lietuvu tiek eksportēta mājsaimniecības produkcija, tīrīšanas līdzekļi un cita veida ķīmiskā produkcija.

2018.gadā Lietuvā jau darbojās 4 DEPO veikali (Klaipēdā, Paņevēžos un 2 veikali Viļņā), kas ļaus palielināt arī Latvijas produkcijas eksportu uz Lietuvu, t.sk. būvniecības un mājsaimniecības preču eksportu. Oktobrī biznesa laikraksts “Verslo žinios” raksta par būvmateriālu veikala DEPO ienākumiem Lietuvas tirgū, kas gada laikā ir auguši 6,3 reizēs - līdz 28,1 milj. EUR. Pašlaik uzņēmums pārvalda 4

veikalus, vēl 2 veikali tiek būvēti Kauņā un Šauļos. Tīklā ir nodarbināti 378 darbinieki. Uzskatāms, ka veikals, kuru atrod arvien lielāks pircēju skaits, ir aizņēmis attiecīgu Lietuvas tirgus daļu.

Sagatavojusi LIAA pārstāvniecības Lietuvā vadītāja J. Markūne